

VILKÅRENE FOR Å FÅ ADVOKATBEVILLING M.V.

1. INNLEDNING

Ved lov av 1.9.1995 nr. 60 om endringer i lov av 13.8.1915 nr. 5 om domstolene (domstolloven) m.m. ble det innført endringer i disiplinær- og tilsynsordningen for advokater. Som en følge av denne lovendring ble det ved kongelig resolusjon 20.12.1996 fastsatt ny advokatforskrift. Dette rundskrivet erstatter rundskriv G-21/95 om vilkår for å få advokatbevilling m.v. Rundskrivet er i stor grad en videreføring av det tidligere rundskriv, men er tilpasset nevnte lovendringer.

Lovendringene trådte i kraft 1.1.1997.

Fra og med 1.1.1997 tilligger avgjørelsesmyndigheten i følgende saker Tilsynsrådet for advokatvirksomhet:

- Avgjørelse av søknad om advokatbevilling jf. § 220, herunder der grunnlaget er utenlandsk juridisk utdanning.
- Avgjørelse av søknad om å få erklæring om at søkeren kan få tillatelse til å være advokat ved Høyesterett dersom prøven består, jf. § 221 annet ledd.
- Avgjørelse av søknad om autorisasjon av advokatfullmektig, jf. § 223 annet ledd, herunder autorisasjon av advokatfullmektig med utenlandsk juridisk utdanning.

I dette rundskrivet redegjøres bl.a. for de regler som gjelder og den praksis som bør følges i saker om utstedelse av advokatbevilling, autorisasjon av advokatfullmektig og utstedelse av erklæring om at en advokat kan få tillatelse til å være advokat ved Høyesterett dersom prøven består.

Domstolloven kap. 11 samt regler av 19.9.1994 for det obligatoriske advokatkursets innhold om gjennomføring, følger som vedlegg til dette rundskrivet.

2. FELLESVILKÅR FOR Å FÅ ADVOKATBEVILLING OG FOR Å BLI AUTORISERT SOM ADVOKATFULLMEKTIG

2.1 Juridisk embetseksamen (jf. domstolloven § 220 annet ledd nr. 1 og § 223 annet ledd annet punktum).

Bestått juridisk embetseksamen i Norge må dokumenteres ved bekreftet kopi av vitnemål eller annen bevitnelse fra universitetet om at eksamen er bestått.

Søknad om advokatbevilling eller autorisasjon som advokatfullmektig på grunnlag av juridisk utdanning i utlandet behandles av Tilsynsrådet for advokatvirksomhet, jf. punkt 8. nedenfor.

2.2 Hederligandel (jf. domstolloven § 220 fjerde ledd første punktum og § 223 annet ledd annet punktum).

Hederlig vandel skal alltid dokumenteres ved politiattest av ny dato i original (jf. lov 11.6.1971 nr. 52 om strafferegistrering). Det er ikke tilstrekkelig å fremlegge en attest utstedt av advokat eller andre om at søkeren har ført en hederlig vandel.

Vandelen undersøkes ikke i videre utstrekning enn politiattesten måtte gi grunnlag for.

Selv om politiattesten viser at søkeren har begått straffbare handlinger, innebærer det ikke automatisk at vandelskravet ikke er oppfylt. Det må foretas en konkret vurdering. Man bør være spesielt oppmerksom på økonomiske forbrytelser som f.eks. underslag og bedrageri. Dette har sammenheng med at advokater ofte vil behandle midler tilhørende andre.

Heller ikke soning av fengselsstraff vil automatisk medføre at søknad om bevilling eller autorisasjon avslås. For eksempel har det vært gitt bevilling til søker som har sonet straff for promillekjøring. På den annen side må også bøtestraffer tillegges vekt ved vurderingen av vandelskravet. Dersom vedkommende er bøtelagt flere ganger vil det kunne være til hinder for at vandelskravet anses oppfylt. Vandelskravet må også vurderes i relasjon til normen i domstoloven § 230 første ledd nr. 1 "gjør seg skyldig i forhold som gjør vedkommende uskikket eller uverdigg til å drive advokatvirksomhet, eller som gjør at vedkommende mister den tillit som er nødvendig i yrket". I henhold til § 220 fjerde ledd annet punktum og § 223 annet ledd tredje punktum er det et vilkår for at advokatbevilling eller autorisasjon kan gis, at det ikke foreligger forhold som etter § 230 ville ført til at bevillingen/ autorisasjonen ville blitt kalt tilbake eller satt ut av kraft.

Vandels spørsmålet bør for øvrig etter departementets mening vurderes strengere når det gjelder spørsmålet om å gi autorisasjon eller advokatbevilling enn når det er spørsmål om å tilbakekalle en advokatbevilling. Et tilbakekall av bevillingen vil frata advokaten hans mulighet til å fortsette i sitt yrke. Dette vil som oftest være mer inngripende enn et avslag ved søknad om adgang til et yrke.

Tidsforløpet vil spille inn ved vurdering av om vandelskravet er oppfylt. Den vekt man tillegger et eller flere straffbare forhold vil avta med tiden, dersom det ikke senere er oppstått nye forhold. Hvor lang tid som bør ha gått, må vurderes i det enkelte tilfelle. En viss veiledning kan finnes i en dom inntatt i Rettstidende 1979 s. 695. Dersom en søknad avslås fordi vandelskravet ikke er oppfylt, bør det ikke gis uttrykk for at det kan søkes på ny etter en nærmere angitt tid. Søknaden bør avslås "på det nåværende tidspunkt" e.l. med mindre det straffbare forhold er så alvorlig at en søknad om advokatbevilling eller autorisasjon aldri vil bli innvilget.

2.3 Det må ikke foreligge forhold som faller inn under domstoloven § 230 (jf. domstoloven § 220 fjerde ledd annet og tredje punktum og § 223 annet ledd tredje og fjerde punktum).

Det er normalt ikke nødvendig å kreve dokumentasjon for at de forhold som disse bestemmelsene omhandler, ikke foreligger.

Dersom tidligere advokatbevilling er tilbakekalt skal søknad om advokatbevilling eller søknad om autorisasjon av vedkommende som advokatfullmektig behandles av Advokatbevillingsnemnden. Det samme gjelder dersom tidligere autorisasjon som advokatfullmektig er tilbakekalt.

3. AUTORISASJON SOM ADVOKATFULLMEKTIG (JF. DOMSTOLLOVEN § 223)

Etter domstoloven § 223 har enhver advokat rett til å ha en autorisert fullmektig til å opptre for seg i rettergang. Ved søknad om autorisasjon stilles det ingen spesielle krav til den prinsipalen fullmektigen skal autoriseres for utover at vedkommende utøver advokatvirksomhet. Hva slags virksomhet advokaten utøver og hvordan forholdet vil være mellom prinsipal og fullmektig, kan imidlertid ha betydning for om den praksis fullmektigen får, vil bli godkjent ved søknad om advokatbevilling, jf. domstoloven § 220 annet ledd nr. 2 bokstav a og punkt 4.1.2 nedenfor. Departementet har inntatt det standpunkt at det ikke bør gis autorisasjon dersom det allerede på søknadstidspunktet er klart at advokatens virksomhet eller andre forhold, f.eks. manglende kontorfellesskap, gjør at virksomheten for fullmektigens vedkommende ikke vil bli godkjent ved søknad om advokatbevilling. Under enhver omstendighet bør det ved utstedelse av autorisasjon gjøres oppmerksom på at autorisasjon ikke automatisk medfører at praksisen vil bli godkjent etter § 220 annet ledd nr. 2 bokstav a.

Det er prinsipalen som søker om å få kandidaten autorisert som fullmektig for seg. Det er ikke tilstrekkelig at den som skal autoriseres selv søker om autorisasjon. Søknaden må komme fra den advokat fullmektigen skal autoriseres for. Søknaden sendes Tilsynsrådet for advokatvirksomhet. Kopi av bekreftet kopi av vitnemål for bestått juridisk embetseksamen og politiattest av ny dato skal vedlegges søknaden, jf. punkt 2. ovenfor.

En fullmektig kan autoriseres for flere advokater. Det kreves ikke at advokatene utøver sin advokatvirksomhet i samme selskap eller i kontorfellesskap. I slike tilfeller må søknaden om autorisasjon være underskrevet av samtlige advokater som skal ha kandidaten autorisert for seg. Dersom kandidaten skal autoriseres for flere advokater i ett selskap som driver advokatvirksomhet, er det tilstrekkelig at en av advokatene søker for samtlige, men det skal uttrykkelig sies hvem kandidaten skal autoriseres for.

En advokat kan ha flere fullmektiger samtidig, men det må vurderes hvor mange advokaten har anledning til å følge opp på en tilfredsstillende måte.

En fullmektig kan ikke autoriseres før advokaten har stilt forhøyet sikkerhet, jf. advokatforskriften § 2-5 annet ledd.

For hver advokat som har en eller flere fullmektiger autorisert for seg kommer et tillegg i sikkerhetens størrelse på kr. 3 millioner uansett antall fullmektiger og hvor mange advokater fullmektigene er autorisert for.

I forbindelse med beregning av praksistid ved søknad om advokatbevilling regnes autorisasjonstiden fra den dato selve autorisasjonsdokumentet er utstedt dersom fullmektigen allerede er tiltrådt stillingen. Ellers regnes praksistiden fra tiltredelsestidspunktet. Det forutsettes at Tilsynsrådet behandler søknader om autorisasjon relativt raskt.

Autorisasjonsdokumentet sendes prinsipalen.

Underretning om autorisasjon og opphør av autorisasjonsforhold sendes Den Norske Advokatforening, riksadvokaten samt politimestrene og domstolene (herunder vedkommende førstelagmann) i fylket.

Opphør av fullmektigforhold skal meldes til Tilsynsrådet for advokatvirksomhet.

4. ADVOKATBEVILLING (JF. DOMSTOLLOVEN § 220)

4.1 Praksiskravet (§ 220 annet ledd)

4.1.1 Generelt

Domstoloven § 220 annet ledd stiller som krav at søkeren skal ha vært i virksomhet i nærmere angitte stillinger i til sammen minst to år etter embetseksamen.

Det kreves ikke at søkeren skal ha innehatt en enkelt stilling i to år. Det er tilstrekkelig at søkeren kan dokumentere en totaltid på to år i virksomhet i stillinger som angitt.

Kravet om to års praksis forutsetter at søkeren har vært fulltidsansatt i de enkelte stillingene. Dersom søkeren har hatt redusert arbeidstid, må tjenestetiden forlenges tilsvarende. Sammenhengende permisjon ut over en måned pr. år, bør vurderes tilsvarende. Tjenestetiden bør da forlenges med hele permisjonstiden. Det samme gjelder når lengre sykemelding ender i, eller ferie tas i forbindelse med permisjon som nevnt.

Bestått Advokatkurs gir ikke fradrag i den nødvendige praksistid.

4.1.2 Praksis som autorisert advokatfullmektig (§ 220 annet ledd nr. 2 bokstav a)

For at praksis som advokatfullmektig skal godkjennes, setter § 220 annet ledd nr. 2 bokstav a et uttrykkelig krav om at prinsipalen selv skal utøve advokatvirksomhet. Det er ikke nok at søkeren har vært ansatt og autorisert som fullmektig, vedkommende må også ha deltatt i alminnelig advokatvirksomhet. Det er naturlig at det også stilles krav om at prinsipalen selv utøver advokatvirksomhet. Foruten praksis hos vanlig privatpraktiserende advokat, vil praksis fra juridisk avdeling i større banker og andre selskaper som hovedregel være kvalifiserende.

Det kreves naturligvis at virksomheten som advokatfullmektig skal være reell. Fullmektigvirksomheten skal være fullmektigens hovedbeskjeftigelse og advokatvirksomhet bør være prinsipalens hovedbeskjeftigelse. Dersom prinsipalen ikke er privatpraktiserende, men prinsipal og fullmektig er ansatt i en bedrift, må fullmektigen sortere direkte under prinsipalen hos den felles arbeidsgiver. Det godtas ikke at prinsipal og fullmektig er ansatt i ulike avdelinger.

Stillingen som advokatfullmektig er ment som en læretid hvor fullmektigen skal dyktiggjøre seg for å utøve advokatvirksomhet. Fullmektigen skal i denne tiden lære litt om de forskjellige sider ved advokatgjerningen. Praksis som advokatfullmektig skal derfor utføres under prinsipalens kontroll og instruksjon. Dette forutsetter at prinsipalen og fullmektigen har samme kontor. Fullmektigpraksis hvor prinsipal og fullmektig ikke har hatt kontorfellesskap godtas således ikke. Selv om fullmektigen autoriseres for flere advokater og disse ikke utøver sin advokatvirksomhet i samme selskap eller i kontorfellesskap, bør det kreves at fullmektigen også kontormessig er tilknyttet det advokatkontor han til enhver tid har oppdrag for. Det kan gjøres unntak fra kravet om kontorfellesskap hvor forbigående plassproblemer for en kortere periode har umuliggjort kontorfellesskap. Dersom man er klar over manglende kontorfellesskap allerede ved søknad om autorisasjon, bør autorisasjon som regel ikke gis, jf. punkt 3. ovenfor.

Søkeren må dokumentere at fullmektigtiden innebar varierte arbeidsoppgaver. Dette kravet anses ikke oppfylt dersom fullmektigen utelukkende har arbeidet med like og helt enkle juridiske oppgaver. Innholdet av fullmektigpraksisen må dokumenteres ved attest

fra prinsipalen. Det vises også til punkt 4.2 nedenfor om krav til prosedyrerfaring for den som søker advokatbevilling på grunnlag av praksis som advokatfullmektig.

Det er bare tid som autorisert fullmektig som godkjennes fullt ut ved søknad om advokatbevilling. Autorisasjonstiden regnes fra den dato selve autorisasjonsdokumentet er utstedt under forutsetning av at fullmektigen allerede har tiltrådt stillingen. Eventuell tid som ikke-autorisert fullmektig teller i utgangspunktet ikke. Annerledes kan det stille seg dersom tiden som ikke-autorisert fullmektig er av lang varighet, f.eks. fordi prinsipalen har glemt å søke om autorisasjon. I slike tilfeller kart denne tiden etter en konkret vurdering eventuelt godkjennes som "annen juridisk virksomhet", jf. punkt 4.1.4 nedenfor.

4.1.3 Praksis som dommer, dommerfullmektig, fra stillinger ved påtalemyndigheten eller som universitetslærer i rettsvitenskap

Praksiskravet kan oppfylles ved virksomhet som dommer eller dommerfullmektig, jf. domstoloven § 220 annet ledd nr. 2 bokstav b. Dette gjelder også stilling som hjelpedommer og embete/stilling ved embeter som ikke har full fagkrets.

For at praksis fra stilling ved påtalemyndigheten skal godkjennes, må behandling av rettssaker ha inngått som en vesentlig del, jf. domstoloven § 220 annet ledd nr. 2 bokstav c. Dette kravet utelukker at praksis fra stillinger av mer administrativ eller forvaltningsmessig art er tilstrekkelig til oppfyllelse av praksiskravet. Slik praksis kan godkjennes for en del som "annen juridisk virksomhet", jf. punkt 4.1.4 nedenfor. Om hvilke stillinger som hører inn under påtalemyndigheten vises til straffeprosessloven § 55.

Virksomhet i stilling som universitetslærer i rettsvitenskap oppfyller praksiskravet. Derimot er stilling som universitetsstipendiat i rettsvitenskap ikke lenger blant de stillinger som kan oppfylle praksiskravet fullt ut, og må som andre stillinger ved universitetene og andre undervisningsstillinger vurderes etter § 220 annet ledd, jf. punkt 4.1.4 nedenfor.

4.1.4 Annen juridisk virksomhet

Annen juridisk virksomhet enn den som er nevnt i domstoloven § 220 annet ledd nr. 2, jf. punktene 4.1.2 og 4.1.3 ovenfor, kan godkjennes som oppfyllelse av praksiskravet, jf. § 220 annet ledd. Departementet kan ved forskrift, og Tilsynsrådet for advokatvirksomhet kan i enkelttilfeller godkjenne slik annen virksomhet. Departementet har ikke fastsatt forskrift om slik godkjenning.

Annen juridisk virksomhet kan godkjennes fullt ut eller for en del. Adgangen til å godkjenne annen praksis fullt ut er ment som en snever unntaksregel og må brukes med forsiktighet. Et eksempel er stillingene hos sysselmann eller assisterende sysselmann på Svalbard. Stilling som utreder i Høyesterett bør etter en konkret vurdering også kunne godkjennes fullt ut, særlig dersom vedkommende har innehatt stillingen i noe mer enn to år.

Det vanlige vil være at annen juridisk virksomhet godkjennes som en delvis oppfyllelse av praksiskravet, dvs. sammen med praksis som nevnt i § 220 annet ledd nr. 2. I mange tilfelle vil det også være aktuelt å godkjenne slik virksomhet med mindre enn den tid søkeren faktisk har innehatt stillingen.

På dette området bør en stort sett følge den tidligere praksis. Enhver stilling i offentlig eller privat virksomhet som har medført et visst juridisk arbeid, bør normalt godkjennes med inntil seks måneder. Praksisen bør ikke godskrives med mer enn halvparten av den

tid søkeren har innehatt stillingen. Kravet til at stillingen skal innebære juridisk arbeid har vært praktisert liberalt.

Virksomhet i stillinger som har gitt spesielt relevant erfaring kan imidlertid godkjennes med noe mer enn seks måneder, f.eks. inntil ett år. Eksempler kan være stilling som protokollsekretær i Høyesterett og stilling som leder av fylkesnemnden for sosiale saker.

Andre undervisningsstillinger i juridiske fag enn universitetslærer i rettsvitenskap bør i utgangspunktet bare godkjennes med inntil seks måneder. Etter en konkret vurdering kan slik praksis godkjennes med noe lengre tid, f.eks. inntil ett år, dersom det ved ansettelse i stillingen er stilt de samme faglige krav som ved ansettelse i stilling som universitetslærer.

Retts hjelpvirksomhet i eget foretak i medhold av domstolloven § 218 annet ledd nr. 1 kan etter en konkret vurdering godkjennes som delvis oppfyllelse av praksiskravet. Ved vurderingen må det bl.a. legges vekt på virksomhetens omfang. Virksomheten må ha vært søkerens hovedbeskjeftigelse i den perioden som søkes godkjent, og omsetningen må ha vært av en viss størrelse. Slik virksomhet bør bare godkjennes med halvparten av den faktiske tid og med maksimalt seks måneder idet vedkommende ikke vil ha vært undergitt veiledning fra en prinsipal e.l.

Praksis fra utlandet kan etter en konkret vurdering godkjennes som annen juridisk virksomhet. Det er kun arbeid som ansatt ved utenlandsk advokatkontor, f.eks. som "trainee", som kan godkjennes. Ved vurderingen av om praksisen skal godkjennes er det avgjørende om vedkommende har arbeidet innen et juridisk saksområde som kan komme til nytte ved advokatvirksomhet i Norge, eksempelvis internasjonal rett, sjørett m.m. Studieopphold i utlandet godkjennes ikke. Praksis fra utlandet bør ikke godkjennes med mer enn halvparten av den faktiske tid og maksimalt seks måneder.

4.2 Prosedyrekravet

I advokatforskriften kapittel 8 er det gitt bestemmelser om krav til prosedyrerfaring og gjennomføring av advokatkurs for å få advokatbevilling. Det er i § 8-1 fastsatt krav om prosedyrerfaring for at praksis som advokatfullmektig skal medregnes ved søknad om advokatbevilling. Bestemmelsen er gitt i medhold av domstolloven § 220 annet ledd.

Utgangspunktet er at søkeren må ha prosedert minst tre hovedforhandlinger i sivile saker av et visst omfang. Inntil to av de sivile sakene kan erstattes av straffesaker, men slik at to straffesaker erstatter én sivil sak. Inntil to av de sivile sakene kan erstattes av saker for fylkesnemnder for sosiale saker. Prosedyrekravet kan altså oppfylles ved enten tre sivile saker to sivile saker og to straffesaker, en sivil sak og fire straffesaker eller en sivil sak og to saker for fylkesnemnder. Sakene må ha vært prosedert i forbindelse med søkerens virksomhet som advokatfullmektig.

Sakene må ha vært "av et visst omfang". Det må foretas en skjønnsmessig vurdering av de saker søkeren har prosedert. Som eksempel på saker som ikke gir særlig erfaring fra rettergang, og derfor ikke bør godtas, kan nevnes enkle saker om pengekrav (bl.a. enkle veksel saker) og uteblivelsessaker.

I utgangspunktet bør hovedforhandlingene være ført frem til dom for å kunne godkjennes til oppfyllelse av prosedyrekravet. En del saker blir imidlertid forlikt eller trukket tilbake på et sent stadium. Slike saker kan ha gitt en advokatfullmektig ikke ubetydelig erfaring fra rettergang. Det vil derfor kunne virke urimelig å stille et absolutt krav om at sakene må ha endt med dom. Hvor langt hovedforhandlingene må være kommet før de i denne sammenheng kan medregnes, vil måtte bero på en helhetsvurdering. Det må også legges vekt på hvor omfattende saken var. Det vesentlige vil være om saken må antas å ha gitt advokatfullmektigen en viss praktisk erfaring med

rettergang. For at så skal være tilfelle, antar departementet at vedkommende advokatfullmektig normalt i alle fall må ha holdt sitt innledningsforedrag.

Søker som har praksis som nevnt i domstoloven § 220 annet ledd nr. 2 bokstav b eller c, dvs. praksis som dommer eller dommerfullmektig eller i stilling ved påtalemyndigheten der behandling av rettssaker inngår som en vesentlig del, på til sammen minst ett år, behøver ikke oppfylle prosedyrekravet for at praksistid som advokatfullmektig skal godkjennes.

4.3 Obligatorisk advokatkurs

Ved søknad om advokatbevilling må det dokumenteres at søkeren har bestått Advokatkurset. Dette kravet er fastsatt i advokatforskriften § 8-2, gitt i medhold av domstoloven § 220 tredje ledd.

For ordens skyld presiseres at kravet om å ha gjennomført kurset kommer i tillegg til kravet om to års praksis, og at det således ikke gis fradrag i praksistiden på grunn av bestått Advokatkurs.

Søkeren må ha gjennomført det Advokatkurset som er blitt arrangert siden 1993. Det praktisk-juridiske kurset som ble arrangert tidligere godkjennes ikke til oppfyllelse av kravet.

Etter forskriften § 8-2 annet ledd kan annet kurs med tilsvarende innhold etter søknad godkjennes av Tilsynsrådet for advokatvirksomhet som oppfyllelse av kravet. Foreløpig er ingen andre kurs godkjent.

4.4 Søknad og dokumentasjon

Søknad om advokatbevilling sendes Tilsynsrådet for advokatvirksomhet.

Det skal i søknaden opplyses hvilken praksis som påberopes som grunnlag for søknaden. Lengden av praksis må godtgjøres ved attest fra arbeidsgiver(e). For stilling som nevnt i domstoloven § 220 annet ledd nr. 2 bokstav b og d (dvs. dommer, dommerfullmektig, universitetslærer i rettsvitenskap) er det unødvendig med en nærmere beskrivelse av hva arbeidet i stillingene har bestått i. For stilling som nevnt i bokstav c (stilling i påtalemyndigheten) må det av attesten fremgå om behandling av rettssaker har inngått som en vesentlig del. For stilling som nevnt i bokstav a (autorisert advokatfullmektig) må attesten inneholde opplysninger om arbeidets art og de andre forhold som er nevnt i punkt 4.1.2. ovenfor. For andre stillinger som påberopes i medhold av domstoloven § 220 annet ledd ("annen juridisk virksomhet") må attesten inneholde en redegjørelse for hvilke arbeidsoppgaver søkeren har hatt i stillingene.

I tillegg til slik attest fra arbeidsgiver skal søknaden vedlegges de dokumenter som er nevnt i punkt 2. ovenfor samt vitnemål for bestått Advokatkurs og dokumentasjon vedrørende prosedyreerfaring for søkere som må oppfylle dette kravet, jf. punkt 4.2 ovenfor. Oppfyllelse av prosedyrekravet må dokumenteres ved kopi av rettsbok/dom i sakene eller andre dokumenter som viser at fullmektigen har opptrådt i sakene (på vegne av prinsipalen) og som gir inntrykk av sakenes omfang. Om nødvendig kan det innhentes opplysninger på annen måte, f.eks. bekreftelse fra dommeren i saken.

4.5 Underretning

Melding om utstedelse av bevilling skal sendes Den Norske Advokatforening.

5. ERKLÆRING FOR Å AVLEGGE PRØVE I HØYESTERETT (JF. DOMSTOLLOVEN § 221)

For å få tillatelse til å være advokat ved Høyesterett må søkeren ha advokatbevilling og nærmere angitt praksis samt ha bestått en prøve avlagt for Høyesterett. Den som vil avlegge prøve, må sende Høyesteretts formann en erklæring fra Tilsynsrådet for advokatvirksomhet om at vedkommende kan få tillatelse til å være advokat ved Høyesterett dersom prøven består. Erklæringen må sendes Høyesterett før advokaten fremstiller seg til den første prøvesaken. Vilåårene med hensyn til advokatbevilling og praksis må være oppfylt før den første prøvesaken påbegynnes.

Første ledd nr. 2 regulerer praksiskravet. Søkeren må ha vært (a) i virksomhet som advokat i minst ett år, eller (b) i virksomhet som nevnt i § 220 annet ledd nr. 2 i minst tre år, hvorav minst to år som advokatfullmektig. Ett år som advokatfullmektig er tilstrekkelig for den som i minst to år har vært i virksomhet som statsadvokat eller riksadvokatfullmektig.

For den som har vært i virksomhet som advokat i mindre enn ett år, kan tiden som advokat regnes med til oppfyllelse av kravet om tre års praksis etter bokstav b første punktum. Praksisen godkjennes med den faktiske tid. I relasjon til kravet om minst to år som advokatfullmektig, jf. tredje punktum, kan imidlertid virksomhet som advokat godkjennes med det dobbelte av den faktiske tid. For eksempel vil det i den relasjon være tilstrekkelig med ett år som advokatfullmektig og et halvt år som advokat.

§ 220 annet ledd om godkjennelse av annen juridisk virksomhet som hel eller delvis oppfyllelse av praksiskravet gjelder tilsvarende ved anvendelse av § 221 første ledd nr. 2 bokstav b, slik at annen juridisk virksomhet kan godkjennes til hel eller delvis oppfyllelse av det ene året som ikke behøver å ha vært praksis som advokatfullmektig. Det er ikke gitt noen forskrift om slik godkjennelse. Tilsynsrådet for advokatvirksomhet kan i enkelttilfeller godkjenne annen virksomhet. For slik godkjenning bør en følge samme retningslinjer som ved godkjenning av annen juridisk virksomhet ved søknad om advokatbevilling.

Det er den totale praksistid som må være oppfylt. Det stilles ikke krav om at søkeren må ha vært i virksomhet som nevnt sammenhengende i den nødvendige tid. Virksomheten må ha vært vedkommendes hovedbeskjeftigelse. Retningslinjene i punkt 4.1.1 om redusert arbeidstid, permisjon m.v. gjelder tilsvarende.

Anmodning om å få utstedt erklæring sendes Tilsynsrådet for advokatvirksomhet. Nødvendig dokumentasjon må vedlegges. Erklæringen sendes søkeren.

6. MELDING OM ADVOKATVIRKSOMHET M.V. (JF. DOMSTOLLOVEN § 225)

Etter domstolloven § 225 første ledd holder Tilsynsrådet for advokatvirksomhet tilsyn med advokater. Etter advokatforskriften § 1-1 skal den som vil utøve advokatvirksomhet gi melding til Tilsynsrådet om start og opphør av virksomhet. I medhold av forskriftens § 1-2 plikter den som utøver advokatvirksomhet også å melde endring av kontoradresse. Bestemmelsene er gitt med hjemmel i domstolloven § 225 sjette ledd.

Tilsynsrådet må kontrollere at den som melder oppstart av advokatvirksomhet har rett til å utøve advokatvirksomhet. Vedkommende må ha fått utstedt advokatbevilling, og bevillingen/retten til å utøve advokatvirksomhet må ikke være levert tilbake, tilbakekalt (jf. domstolloven § 230 første ledd), fradømt (jf. straffeloven § 29), frakjent (jf. domstolloven § 230 tredje ledd) eller suspendert (jf. domstolloven § 230 annet og fjerde

ledd). I tilfelle der bevillingen har vært suspendert, må det kontrolleres at vilkårene for opphør av suspensjonen er til stede. Vergemål må være opphevet av vergemålsretten. I konkurstilfellene må gjelden være ordnet ved full betaling, ettergivelse, oppfylt akkord eller falt bort på annen måte. Nedbetalingsavtaler vil etter omstendighetene kunne likestilles med dette. Advokatbevillingsnemnden kan dispensere fra suspensjonen, jf. domstoloven § 230 annet ledd annet punktum. Dersom en advokats bevilling har vært suspendert på grunnlag av at det ble tatt ut tiltale mot vedkommende, må Tilsynsrådet undersøke resultatet av straffesaken før en melding om start av advokatvirksomhet godtas.

Den som vil utøve advokatvirksomhet i eget navn skal før virksomheten begynner stille sikkerhet i samsvar med domstoloven § 222 og advokatforskriften kapittel 2 om sikkerhetsstillelse for advokater m.fl. Etter forskriftens § 4-3 skal advokater som utøver advokatvirksomhet i eget navn betale bidrag til Tilsynsrådet for advokatvirksomhet.

Når det er bekreftet at vedkommende advokat har stilt tilfredsstillende sikkerhet og betalt bidrag til Tilsynsrådet sender Tilsynsrådet underretning om start av advokatvirksomhet til følgende instanser: Den Norske Advokatforening, riksadvokaten, politimestrene og domstolene (herunder vedkommende førstelagmann) i fylket samt Kredittilsynet. Disse instanser skal også underrettes om flytting og opphør av advokatvirksomhet, og om autorisasjon av advokatfullmektig og opphør av autorisasjonsforhold, jf. punkt 3. ovenfor. Advokatforeningen skal dessuten underrettes om utstedelse av advokatbevilling, jf. punkt 4. ovenfor.

Melding om opphør av advokatvirksomhet med tilbakevirkning bør normalt ikke godtas. I slike tilfeller bør i stedet meldingens dato legges til grunn.

7. KLAGE

Etter domstoloven § 225 fjerde ledd, jf. advokatforskriften § 6-2 første ledd, er Advokatbevillingsnemnden klageinstans for Tilsynsrådets vedtak som nevnt i domstoloven § 225 fjerde ledd.

Med de begrensninger som følger av domstoloven § 226 gjelder forvaltningsloven og offentlighetsloven for Advokatbevillingsnemndens behandling av klagesaken, jf. advokatforskriftens § 6-2 fjerde ledd.

8. JURIDISK UTDANNELSE I UTLANDET

Søknad om advokatbevilling eller autorisasjon som advokatfullmektig på grunnlag av juridisk utdanning i utlandet sendes Tilsynsrådet for advokatvirksomhet. Sakene behandles etter advokatforskriften kapittel 9 om godkjenning av utenlandsk juridisk utdanning som grunnlag for advokatbevilling m.v. gitt i medhold av domstoloven § 220 femte ledd og § 235 annet ledd.